

BHAGAVAD GĪTĀ

ZOALS ZE IS

**WERKEN VAN ŚRĪ ŚRĪMAD
A.C. BHAKTIVEDANTA SWAMI PRABHUPĀDA**

Vertaald in het Nederlands

Aan een zijden draad
Bhagavad-gītā zoals ze is
De nektarzee van zuivere liefde
De wetenschap van zelfrealisatie (*tweede editie*)
Het pad naar perfectie
Kṛṣṇa (*twee delen*)
Leven komt voort uit leven
Prahāda Mahārāja's transcendentale kennis
Rāja-vidyā: De koning van alle kennis
Śrī Īsopaniṣad
Śrīmad-Bhāgavatam, canto's 1–10.1 (*twaalf delen*)
Tijdeloze eenvoud – Spiritualiteit en verloren vooruitgang
Volmaakte vragen, volmaakte antwoorden

Engels

Śrīmad-Bhāgavatam canto's 10.2–12 (*zes delen; door discipelen*)
Śrī Caitanya-caritāmṛta (*negen delen*)
Teachings of Lord Caitanya
The Nectar of Instruction
Light of the Bhāgavata
The Nārada-bhakti-sūtra (*voltooid door Satsvarīpa Dāsa Goswamī*)
The Mukunda-mālā-stotra (*voltooid door Satsvarīpa Dāsa Goswamī*)
Easy Journey to Other Planets
Teachings of Lord Kapila, the Son of Devahūti
Teachings of Queen Kuntī
Message of Godhead
The Perfection of Yoga
Beyond Birth and Death
On the Way to Kṛṣṇa
Elevation to Kṛṣṇa Consciousness
Kṛṣṇa Consciousness: The Matchless Gift
Kṛṣṇa Consciousness: The Topmost Yoga System
Back to Godhead (*tijdschrift; oprichter*)
Search for Liberation
The Journey of Self-Discovery
Civilization and Transcendence
The Laws of Nature
Renunciation Through Wisdom
The Quest for Enlightenment
Dharma, the Way of Transcendence
Beyond Illusion and Doubt
The Hare Kṛṣṇa Challenge

Bengali

Geetār-gan
Vairāgya-vidyā
Buddhi-yoga
Bhakti-ratna-boli

**Overige Nederlandstalige publicaties van de
Bhaktivedanta Book Trust International**

Een hogere smaak
Heengaan en terugkomen
Prabhupāda (*biografie*)
Vedische kookkunst

गीतोपनिषद्

BHAGAVAD GĪTĀ ZOALS ZE IS

TWEEDE EDITIE
Herzien en uitgebreid

met de oorspronkelijke sanskriettekst,
transliteratie in westers schrift,
woord-voor-woord-vertaling, vertaling
en uitgebreid commentaar

door

Śrī Śrīmad
A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda

Stichter-*ācārya* van de Internationale Gemeenschap voor Krishna-bewustzijn

THE BHAKTIVEDANTA BOOK TRUST

Lezers die meer willen weten over de in dit boek behandelde onderwerpen, worden hierbij uitgenodigd contact op te nemen met het secretariaat van de Internationale Gemeenschap voor Krishna-bewustzijn.

Nederland

ISKCON Amsterdam
Lizzy Ansinghstraat 80
1072 RD Amsterdam
t +31 (0)20 67 51 404
info@iskconamsterdam.nl
www.iskconamsterdam.nl

België

ISKCON Radhadesh
Château de Petite Somme
6940 Septon (Durbuy)
t +32 (0)86 32 29 26
info@radhadesh.com
www.radhadesh.com

www.krishna.com
www.bbt.info

Eerste druk, 2003: 10 000 exemplaren
Tweede druk, 2008: 10 000 exemplaren
Derde druk (paperback), 2009: 15 000 exemplaren
Vierde druk (paperback), 2021: 10 000 exemplaren

© 2003, 2021 The Bhaktivedanta Book Trust International, Inc.
Oorspronkelijke titel: *Bhagavad-gītā As It Is*

Vertaald door: Rūpa Sanātana Dāsa (Rogier Vrieling)

Alle rechten voorbehouden.

ISBN 978 90 70742 35 5
NUR 718, 739

Aan

ŚRĪLA BALADEVA VIDYĀBHŪṢAṆA

die ons zijn *Govinda-bhāṣya*,
zijn commentaar op de Vedānta-filosofie,
heeft gegeven.

INHOUD

De achtergrond van de *Bhagavad-gītā* xi

Voorwoord xiii

Inleiding i

De opeenvolging van discipelen 28

I HET AANSCHOUWEN *van de* STRIJDMACHTEN

op het SLAGVELD *van* KURUKṢETRA 29

Arjuna, de machtige strijder, ziet onder de twee vijandige legers die op het punt staan de strijd aan te gaan, zijn familieleden, leraren en vrienden gereed om te vechten en hun levens op te offeren. Maar terwijl Arjuna zijn dierbaren zo voor zich ziet staan, wordt hij door verdriet en medeleven overmand. Zijn geest raakt verward en hij verliest zijn kracht en vastberadenheid om te strijden.

2 SAMENVATTING *van de* GĪTĀ 59

Nadat Arjuna zich aan Heer Kṛṣṇa heeft overgegeven en Zijn discipel is geworden, begint Kṛṣṇa Zijn onderricht. Hij legt het fundamentele verschil uit tussen het tijdelijk materieel lichaam en de eeuwige ziel, het proces van reïncarnatie, de aard van onzelfzuchtige dienst aan de Allerhoogste en de kenmerken van een zelfgerealiseerd persoon.

3 KARMA-YOGA 129

In de materiële wereld is iedereen gedwongen te handelen. Maar activiteiten kunnen ons aan deze wereld binden of ons ervan bevrijden. Wie handelt om de Allerhoogste zonder resultaatgerichte motieven tevreden te stellen, kan worden bevrijd van de wet van karma (actie en reactie) en kan transcendentale kennis over het zelf en de Allerhoogste krijgen.

4 TRANSCENDENTALE KENNIS 169

Transcendentale kennis — de spirituele kennis over de ziel, over God en over de relatie tussen beide — is zuiverend en leidt tot bevrijding. Zulke kennis is het resultaat van onzelfzuchtige devotionele activiteit (*karma-yoga*). Heer Kṛṣṇa zet de geschiedenis van de *Gītā* uiteen en geeft uitleg over het doel en de betekenis van Zijn periodieke afdaling naar de materiële wereld en de noodzaak om een *guru*, een zelf-gerealiseerde spiritueel leraar, te benaderen.

5 KARMA-YOGA: ACTIVITEIT *in* KṚṢṆA-BEWUSTZIJN 215

Wie door het vuur van transcendente kennis gezuiverd raakt, kan vrede, verdraagzaamheid, een spirituele visie en gelukzaligheid verwerven en uiterlijk allerlei activiteiten verrichten, maar zich innerlijk van hun vruchten onthechten.

6 DHYĀNA-YOGA 243

Door het proces van *aṣṭāṅga-yoga* (een mechanische vorm van meditatie) kan men zijn geest en zintuigen beheersen en zich concentreren op de gedaante van de Heer die Zich in het hart bevindt (de Paramātmā of Superziel). Deze vorm van yoga leidt uiteindelijk tot *samādhi*, zich volledig bewust zijn van de Allerhoogste.

7 KENNIS *van de* ABSOLUTE 285

Heer Kṛṣṇa is de Absolute Waarheid, de allerhoogste oorzaak en de kracht die alles, zowel materie als het spirituele, instandhoudt. Vergevorderde zielen geven Zich met diepe devotie aan Hem over, terwijl goddeloze zielen hun geest van Hem afwenden naar andere objecten van verering.

8 HET BEREIKEN *van de* ALLERHOOGSTE 325

Wie zich Heer Kṛṣṇa gedurende zijn hele leven en vooral op het moment van de dood met diepe devotie herinnert, kan Zijn allerhoogste woning bereiken, die voorbij de materiële wereld ligt.

9 DE MEEST VERTROUWELIJKE KENNIS 351

Heer Kṛṣṇa is de Allerhoogste Godheid en het allerhoogste object van verering. De ziel is eeuwig met Hem verbonden door transcendente devotionele dienst (*bhakti*). Wie zijn zuivere devotie voor Kṛṣṇa opwekt, kan naar Hem terugkeren in de spirituele wereld.

IO DE VOLHEID *van de* ABSOLUTE 395

Alle wonderbaarlijke verschijnselen die kracht, schoonheid, verhevenheid of grootsheid vertonen, hetzij in de materiële wereld, hetzij in de spirituele, zijn slechts gedeeltelijke manifestaties van de goddelijke energieën en volheid van Heer Kṛṣṇa. Als de allerhoogste oorzaak van alle oorzaken en de drager en essentie van alles is Heer Kṛṣṇa het allerhoogste object van verering voor alle wezens.

II DE KOSMISCHE GEDAANTE 433

Heer Kṛṣṇa verleent Arjuna goddelijke visie, waarop Hij hem Zijn spectaculaire, oneindige vorm als de kosmos onthult en zo op afdoende wijze Zijn goddelijkheid bewijst. Kṛṣṇa legt uit dat Zijn persoonlijke men-

selijke gedaante, die alle schoonheid bezit, de oorspronkelijke vorm van God is. Deze gedaante kan alleen door zuivere devotionele dienst worden waargenomen.

I2 DEVOTIELE DIENST 477

Bhakti-yoga, zuivere devotionele dienst aan Heer Kṛṣṇa, is het hoogste en meest doeltreffende middel om zuivere liefde voor Kṛṣṇa, het hoogste doel van het spirituele bestaan, te bereiken. Wie dit allerhoogste pad volgt, zal goddelijke kwaliteiten ontwikkelen.

I3 NATUUR, GENIETER *en* BEWUSTZIJN 497

Wie het verschil begrijpt tussen het lichaam, de ziel en de Superziel, die boven deze twee verheven is, raakt bevrijd uit de materiële wereld.

I4 DE DRIE HOEDANIGHEDEN *van de* MATERIËLE NATUUR 533

Alle belichaamde zielen worden bestuurd door de drie hoedanigheden of kwaliteiten van de materiële natuur: goedheid, hartstocht en onwetendheid. Heer Kṛṣṇa legt uit wat deze hoedanigheden zijn, hoe ze ons beïnvloeden, hoe we ze kunnen transcenderen en wat de kenmerken zijn van iemand die het transcendente niveau heeft bereikt.

I5 DE ALLERHOOGSTE PERSOON 557

Het uiteindelijke doel van de Veda's is zich los te maken uit de verstriking van de materiële wereld en te begrijpen dat Heer Kṛṣṇa de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods is. Wie de allerhoogste identiteit van Kṛṣṇa kent, geeft zich aan Hem over en begint Hem met devotie te dienen.

I6 DE GODDELIJKE *en de* DEMONISCHE EIGENSCHAPPEN 579

Wie demonische eigenschappen bezit en volgens eigen opvattingen leeft, zonder de regels van de heilige teksten te volgen, wordt in lagere levensvormen geboren en raakt verder verstrikt in de materiële wereld. Maar wie goddelijke eigenschappen bezit, een gereguleerd leven leidt en vasthoudt aan de gezaghebbende heilige teksten, bereikt geleidelijk aan spirituele volmaaktheid.

I7 DE VORMEN *van* GELOOF 603

Er bestaan drie vormen van geloof. Deze vormen komen overeen met en ontwikkelen zich door contact met de drie hoedanigheden van de materiële natuur. De activiteiten van personen van wie het geloof in hartstocht en onwetendheid is, leveren alleen tijdelijke, materiële resultaten op. Maar activiteiten in goedheid en in overeenstemming met de regels van de heilige teksten zuiveren het hart en leiden tot een zuiver geloof in Heer Kṛṣṇa en devotie voor Hem.

18 CONCLUSIE: DE VOLMAAKTHEID *van* ONTHECHTING 623

Heer Kṛṣṇa legt uit wat onthechting betekent en welke invloed de hoedanigheden van de natuur op het menselijk bewustzijn en zijn activiteit hebben. Hij geeft uitleg over Brahman-realiserende en over de glorie van de *Bhagavad-gītā*. Daarnaast geeft Hij de uiteindelijke conclusie van de *Gītā*: het hoogste pad van religie is absolute, onvoorwaardelijke overgave aan de Heer uit liefde. Deze overgave bevrijdt iemand van alle zonden, schenkt volledige verlichting en stelt iemand in staat terug te keren naar de eeuwige, spirituele verblijfplaats van Kṛṣṇa.

APPENDICES

Noot bij de tweede editie 679

Over de schrijver 680

Referenties 682

Verklarende woordenlijst 683

Register van namen 690

Stamboom van de Kuru-dynastie 704

Uitspraak van de sanskriettekens 705

Register van geciteerde teksten 708

Register van sanskrietteksten 716

Register 724

Geleerden over de *Bhagavad-gītā* zoals ze is 798

HOEWEL WERELDWIJD GEPUBLICEERD en gelezen als een afzonderlijk boek, verscheen de *Bhagavad-gītā* oorspronkelijk als een episode in het *Mahābhārata*, de epische historie van de oude wereld. Het *Mahābhārata* beschrijft gebeurtenissen tot aan het huidige Tijdperk van Kali. Vlak voordat dit tijdperk begon, zo'n vijfduizend jaar geleden, sprak Heer Kṛṣṇa de *Bhagavad-gītā* tot Zijn vriend en toegewijde, Arjuna.

Hun dialoog — een van de meest verheven filosofische en religieuze dialogen die de mensheid ooit gekend heeft — vond plaats vlak voor het begin van een oorlog, een groot conflict tussen de honderd zonen van Dhṛtarāṣṭra en hun neven, de Pāṇḍava's, de zonen van Pāṇḍu.

Dhṛtarāṣṭra en Pāṇḍu waren broers binnen de Kuru-dynastie. Deze dynastie stamde af van koning Bharata, die vroeger over de wereld heerste en van wie de naam *Mahābhārata* komt. Omdat Dhṛtarāṣṭra, de oudste van de broers, blindgeboren was, werd de troon, die anders hem zou zijn toegekomen, overgedragen aan de jongere broer, Pāṇḍu.

Toen Pāṇḍu op jonge leeftijd stierf, werden zijn vijf kinderen — Yudhiṣṭhira, Bhīma, Arjuna, Nakula en Sahadeva — onder Dhṛtarāṣṭra's voogdij geplaatst, die daardoor tijdelijk koning werd. Zo groeiden de zonen van Dhṛtarāṣṭra en de zonen van Pāṇḍu op in hetzelfde vorstenhuis. Ze werden allemaal opgeleid in de krijgskunst door de bedreven Droṇa en kregen onderricht van de gerespecteerde 'grootvader' van het geslacht, Bhīṣma.

Maar de zonen van Dhṛtarāṣṭra, in het bijzonder de oudste, Duryodhana, hadden een hekel aan de Pāṇḍava's en waren hen vijandig gezind. En de blinde en zwakke Dhṛtarāṣṭra wilde dat zijn eigen zonen, en niet die van Pāṇḍu, het koninkrijk zouden erven. Daarom smeedde Duryodhana, met Dhṛtarāṣṭra's toestemming, plannen om de jonge zonen van Pāṇḍu te vermoorden en het was enkel dankzij de zorgvuldige bescherming van hun oom, Vidura, en hun neef, Heer Kṛṣṇa, dat de Pāṇḍava's aan de vele aanslagen op hun leven ontkwamen.

Heer Kṛṣṇa was geen gewoon mens, maar de Allerhoogste God Zelf, die naar de aarde was afgedaald en de rol van een prins speelde in een dynastie van die tijd. In deze rol was Hij ook de neef van Pāṇḍu's vrouw Kuntī of Pṛthā, de moeder van de Pāṇḍava's. Omdat Hij dus hun familielid was en ook de eeuwige instandhouder van religie, steunde en beschermde Kṛṣṇa de rechtschapen zonen van Pāṇḍu.

Uiteindelijk daagde de sluwe Duryodhana de Pāṇḍava's echter uit tot een gokspel. Tijdens dat beslissende spel namen Duryodhana en zijn broers de kuise en toegewijde vrouw van de Pāṇḍava's, Draupadī, in hun bezit en probeerden ze haar te beledigen door haar in het bijzijn van alle aanwezige prinsen en koningen te ontkleden. Ze werd gered door de goddelijke tussenkomst van Kṛṣṇa, maar doordat de

Pāṇḍava's het gokspel, waarmee geknoeid was, verloren, werden ze gedwongen afstand te doen van hun koninkrijk en dertien jaar in ballingschap te leven.

Nadat de Pāṇḍava's uit ballingschap waren teruggekeerd, vroegen ze Duryodhana om hun rechtmatige koninkrijk, maar die weigerde er botweg afstand van te doen. Omdat ze als prinsen verplicht waren een bestuurlijke functie uit te oefenen, verminderden de vijf Pāṇḍava's hun verzoek tot slechts vijf dorpen. Maar op een arrogante manier antwoordde Duryodhana dat hij hen nog niet eens een oppervlakte land zou geven waarin een speld zou kunnen staan.

Tijdens dit alles waren de Pāṇḍava's voortdurend verdraagzaam gebleven, maar nu leek oorlog onvermijdelijk. Terwijl de prinsen van de wereld zich verdeelden — sommige kozen partij voor de zonen van Dhṛtarāṣṭra en andere voor de Pāṇḍava's — besloot Kṛṣṇa niettemin om Zelf als boodschapper van de zonen van Pāṇḍu op te treden en naar het paleis van Dhṛtarāṣṭra te gaan om voor vrede te pleiten. Toen Zijn pleidooi werd afgewezen, was de oorlog een feit.

De Pāṇḍava's, die mannen van het hoogste morele kaliber waren, erkenden Kṛṣṇa als de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods, terwijl de goddeloze zonen van Dhṛtarāṣṭra dat niet konden. Toch bood Kṛṣṇa aan om deel te nemen aan de oorlog overeenkomstig het verlangen van de tegenstanders. Omdat Kṛṣṇa God is, zou Hij persoonlijk niet vechten, maar wie dat verlangde, kon gebruik maken van Zijn leger; de andere partij zou Kṛṣṇa Zelf krijgen, als adviseur en assistent. Duryodhana, het politieke genie, greep naar de gewapende strijdmachten van Kṛṣṇa, terwijl de Pāṇḍava's even blij waren met Kṛṣṇa Zelf aan hun zijde.

En zo werd Kṛṣṇa de wagenmenner van Arjuna en nam Hij het op Zich de strijdswagen van de legendarische boogschutter te besturen. Dit brengt ons tot het punt waarop de *Bhagavad-gītā* begint, met de twee legers opgesteld en klaar voor de strijd, terwijl Dhṛtarāṣṭra bezorgd aan zijn secretaris Sañjaya vraagt: 'Wat deden ze?'

Ten slotte nog enkele woorden over deze vertaling. De meeste vertalers die de *Bhagavad-gītā* naar het Engels hebben vertaald, hebben geprobeerd Kṛṣṇa als persoon opzij te schuiven om hun eigen inzichten en filosofieën de ruimte te geven. Het *Mahābhārata* wordt als onwerkelijke mythologie beschouwd en Kṛṣṇa als een poëtisch middel om de ideeën van een of ander anoniem genie te presenteren. Op zijn best wordt Hij als een minder belangrijke historische persoonlijkheid beschouwd. Maar volgens de *Gītā* zelf is de persoon Kṛṣṇa zowel het doel als het onderwerp van de *Bhagavad-gītā*.

Deze vertaling en de commentaar erop hebben tot doel de lezer *tot* Kṛṣṇa te leiden, in plaats van deze bij Hem vandaan te halen. Zo wordt de *Bhagavad-gītā* volkomen samenhangend en begrijpelijk. Omdat Kṛṣṇa de spreker van de *Gītā* is en daarnaast ook haar hoogste doel, presenteert de *Bhagavad-gītā* zoals ze is deze verheven tekst werkelijk in haar eigen woorden.

VOORWOORD

OORSPRONKELIJK SCHREEF IK de *Bhagavad-gītā* zoals ze is in de vorm waarin ze nu gepresenteerd wordt. Toen dit boek voor het eerst gepubliceerd werd, werd het oorspronkelijke manuscript helaas tot minder dan vierhonderd bladzijden teruggebracht, zonder illustraties en zonder uitleg bij de meeste van de oorspronkelijke verzen van de *Śrīmad Bhagavad-gītā*. In al mijn andere boeken—*Śrīmad-Bhāgavatam*, *Śrī Īśopaniṣad* enz.—is het systeem dat ik de oorspronkelijke sanskriettekst geef, de transliteratie ervan, de woord-voor-woord-vertalingen van het Sanskriet naar het Engels, de vertalingen en de commentaren. Dit maakt een boek zeer authentiek en wetenschappelijk en maakt de betekenis duidelijk en vanzelfsprekend. Ik was daarom niet zo gelukkig toen ik mijn oorspronkelijke manuscript aanzienlijk moest inkorten. Maar later, toen de behoefte aan de *Bhagavad-gītā* zoals ze is aanmerkelijk toenam, werd ik door vele geleerden en toegewijden gevraagd het boek in haar oorspronkelijke vorm te presenteren. Daarom hebben we nu geprobeerd om het oorspronkelijke manuscript van dit grote boek van kennis met volledige uitleg volgens de *paramparā* te presenteren, zodat de beweging voor Kṛṣṇa-bewustzijn goed gevestigd kan worden en zich verder kan ontwikkelen.

Onze beweging voor Kṛṣṇa-bewustzijn is authentiek, historisch gezien geautoriseerd, natuurlijk en transcendentaal, omdat ze gebaseerd is op de *Bhagavad-gītā* zoals ze is. Ze wordt geleidelijk aan de populairste beweging van de hele wereld, vooral onder de jongere generatie. Ook voor de oudere generatie wordt ze steeds interessanter. Oudere heren raken geïnteresseerd, zelfs zozeer dat de vaders en grootvaders van mijn discipelen ons aanmoedigen door steunend lid te worden van onze belangrijke gemeenschap, de Internationale Gemeenschap voor Kṛṣṇa-bewustzijn. In Los Angeles kwamen vele vaders en moeders me bezoeken om hun gevoelens van dankbaarheid te uiten voor de leiding die ik over de hele wereld aan de beweging voor Kṛṣṇa-bewustzijn geef. Sommigen van hen zeiden dat de Amerikanen zeer fortuinlijk zijn dat ik de beweging voor Kṛṣṇa-bewustzijn in Amerika begonnen ben. Maar eigenlijk is de oorspronkelijke vader van deze beweging Heer Kṛṣṇa Zelf, omdat ze zeer lang geleden begonnen is, maar de menselijke samenleving heeft bereikt via een opeenvolging van discipelen. Als ik in dit verband enige verdienste heb, dan komt die mij niet persoonlijk toe, maar is die te danken aan mijn eeuwige spiritueel leraar Om Viṣṇupāda Paramahansa Parivrajakācārya 108 Śrī Śrīmad Bhaktisiddhānta Sarasvatī Gosvāmī Mahārāja Prabhupāda.

Komt mij persoonlijk enige verdienste toe, dan alleen omdat ik geprobeerd heb de *Bhagavad-gītā* te presenteren zoals ze is, onvervalst. Vóór mijn publicatie van de *Bhagavad-gītā* zoals ze is werden bijna alle Engelse edities van de *Bhagavad-gītā* uitgebracht om iemands persoonlijke ambitie te vervullen. Maar

met het publiceren van de *Bhagavad-gītā* zoals ze is proberen wij de missie van de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods, Kṛṣṇa, te presenteren. Het is onze taak om het verlangen van Kṛṣṇa te presenteren en niet dat van een of andere wereldse theoreticus, zoals de politicus, de filosoof of de wetenschapper, omdat zij maar heel weinig kennis hebben over Kṛṣṇa, ondanks al hun andere kennis. Wanneer Kṛṣṇa zegt, *man-manā bhava mad-bhaktō mad-yājī mān namaskuru* enz., dan zeggen wij, in tegenstelling tot de zogenaamde geleerden, niet dat Kṛṣṇa van Zijn ziel verschilt. Kṛṣṇa is absoluut en er bestaat geen verschil tussen Kṛṣṇa's naam, Kṛṣṇa's gedaante, Kṛṣṇa's eigenschappen, Kṛṣṇa's activiteiten van vermaak enz. Deze absolute positie van Kṛṣṇa is moeilijk te begrijpen voor iemand die geen toegewijde van Kṛṣṇa is binnen het *paramparā*-systeem (de opeenvolging van discipelen). Zogenaamde geleerden, politici, filosofen en swami's, die geen volmaakte kennis hebben over Kṛṣṇa, proberen Hem over het algemeen te verdrijven of te doden wanneer ze hun commentaren op de *Bhagavad-gītā* schrijven. Zulk ongeautoriseerd commentaar op de *Bhagavad-gītā* wordt *Māyāvāda-bhāṣya* genoemd en Heer Caitanya heeft ons gewaarschuwd voor deze ongeautoriseerde personen. Heer Caitanya zegt heel duidelijk dat wie de *Bhagavad-gītā* probeert te begrijpen vanuit het standpunt van de *māyāvādi*'s, een grote blunder begaat. Het resultaat van zo'n blunder is uiteindelijk dat de misleide student van de *Bhagavad-gītā* beslist verward raakt op het pad van spirituele bewustwording en niet in staat zal zijn om terug te keren naar huis, terug naar God.

Ons enige doel is deze *Bhagavad-gītā* zoals ze is te presenteren om de geconditioneerde student tot hetzelfde doel te leiden waarvoor Kṛṣṇa één keer in een dag van Brahmā of eens per 8.600.000.000 jaar naar deze planeet afdaalt. Dit doel wordt vermeld in de *Bhagavad-gītā* en we moeten het aanvaarden zoals het is; zo niet, dan heeft het geen zin om te proberen de *Bhagavad-gītā* en haar spreker, Heer Kṛṣṇa, te begrijpen. Heer Kṛṣṇa sprak de *Bhagavad-gītā* honderden miljoenen jaren geleden voor het eerst tot de zonnegod. We moeten dit feit aanvaarden en het historische belang van de *Bhagavad-gītā* op gezag van Kṛṣṇa begrijpen, zonder verkeerde interpretatie. Het interpreteren van de *Bhagavad-gītā*, zonder enige aandacht voor het verlangen van Kṛṣṇa, is de grootste overtreding. Om deze overtreding te vermijden, moet men begrijpen dat de Heer de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods is; zo werd Hij ook begrepen door Arjuna, de eerste discipel van Heer Kṛṣṇa. Zo'n begrip van de *Bhagavad-gītā* is werkelijk waardevol en heeft gezag voor het welzijn van de menselijke samenleving in het verwezenlijken van het doel van het leven.

De beweging voor Kṛṣṇa-bewustzijn is van essentieel belang voor de menselijke samenleving, omdat ze de hoogste volmaaktheid van het leven biedt. Waarom dit zo is, wordt volledig uitgelegd in de *Bhagavad-gītā*. Helaas hebben wereldse ruziezoekers misbruik gemaakt van de *Bhagavad-gītā* om hun demonische neigingen door te zetten en om de mensen te misleiden wat betreft het juiste begrip van de eenvoudige principes van het leven. Iedereen moet weten hoe God, Kṛṣṇa, groot is, en iedereen moet weten wat de feitelijke positie van het

levend wezen is. Iedereen moet weten dat het levend wezen eeuwig een dienaar is en dat als men Kṛṣṇa niet dient, men in verschillende variaties van de drie hooedanigheden van de materiële natuur de illusie moet dienen, met als gevolg dat men onophoudelijk moet rondreizen in de kringloop van geboorte en dood. Zelfs de zogenaamd bevrijde *māyāvādī*-filosoof moet dit proces ondergaan. Deze kennis vormt een grote wetenschap en ieder levend wezen moet ze voor zijn eigen bestwil horen.

Over het algemeen zijn mensen, vooral in dit Tijdperk van Kali, bekoord door de externe energie van Kṛṣṇa en hebben ze het verkeerde idee dat het bevorderen van materieel comfort ieder mens gelukkig zal maken. Ze hebben geen kennis van het feit dat de materiële of externe natuur erg sterk is, omdat iedereen stevig gebonden is door de strenge wetten van de materiële natuur. Een levend wezen is gelukkig in zijn positie als een integrerend deeltje van de Heer en daarom is het bewijzen van rechtstreekse dienst aan de Heer zijn natuurlijke functie. In de ban van illusie proberen we gelukkig te worden door onze eigen zintuigen te dienen door deze op verschillende manieren te bevredigen; geen van deze manieren zal ons echter ooit gelukkig maken. In plaats van onze eigen materiële zintuigen te bevredigen, moeten we de zintuigen van de Heer bevredigen. Dat is de hoogste volmaaktheid van het leven. De Heer wil dit en eist het. We moeten deze boodschap, die centraal staat in de *Bhagavad-gītā*, goed begrijpen. Onze beweging voor Kṛṣṇa-bewustzijn onderwijst de hele wereld deze centrale boodschap. En omdat we het thema van de *Bhagavad-gītā* zoals ze is niet schenden, zou iedereen die er daadwerkelijk in geïnteresseerd is om vooruitgang te maken door het bestuderen van de *Bhagavad-gītā*, hulp moeten zoeken bij de beweging voor Kṛṣṇa-bewustzijn voor een praktisch begrip van de *Bhagavad-gītā* onder de rechtstreekse leiding van de Heer. We hopen daarom dat mensen het hoogste voordeel zullen ontfangen aan de *Bhagavad-gītā* zoals ze is door haar te bestuderen zoals we haar hier gepresenteerd hebben, en zelfs al wordt er maar één van hen een zuivere toegewijde van de Heer, dan zullen we onze poging als een succes beschouwen.

A.C. Bhaktivedanta Swami

12 mei 1971

Sydney, Australië

INLEIDING

*om ajñāna-timirāndhasya, jñānāñjana-śalākayā
cakṣur unmilitam yena, tasmāt śrī-gurave namaḥ
śrī-caitanya-mano-'bhīṣtam, sthāpitam yena bhū-tale
svayam rūpaḥ kadā mahyam, dadāti sa-pādāntikam*

‘Ik werd geboren in het diepste duister der onwetendheid en mijn spiritueel leraar heeft mij verlicht met de fakkel der kennis. Ik breng hem mijn respectvolle eerbetuigingen.

Wanneer zal Śrīla Rūpa Gosvāmī Prabhupāda, die in de materiële wereld de missie heeft uitgedragen om het verlangen van Heer Caitanya te vervullen, mij beschutting geven onder zijn lotusvoeten?’

*vande 'ham śrī-guroḥ śrī-yuta-pada-kamalam śrī-gurūn vaiṣṇavānś ca
śrī-rūpaṁ sāgrajātaṁ saha-gaṇa-raghunāthānvitam taṁ sa-jīvam
sādvaitam sāvadhūtam parijana-sahitam kṛṣṇa-caitanya-devam
śrī-rādhā-kṛṣṇa-pādān saha-gaṇa-lalitā-śrī-viśākhānvitānś ca*

‘Ik breng mijn respectvolle eerbetuigingen aan de lotusvoeten van mijn spiritueel leraar en aan de voeten van alle *vaiṣṇava*’s. Ik breng mijn respectvolle eerbetuigingen aan de lotusvoeten van Śrīla Rūpa Gosvāmī en aan die van zijn oudere broer Sanātana Gosvāmī en ook aan Ragunātha Dāsa, Ragunātha Bhaṭṭa, Gopāla Bhaṭṭa en Śrīla Jīva Gosvāmī. Ik breng mijn respectvolle eerbetuigingen aan Heer Kṛṣṇa Caitanya en Heer Nityānanda en Advaita Ācārya, Gadādhara, Śrīvāsa en andere metgezellen. Ik breng mijn respectvolle eerbetuigingen aan Śrīmatī Rādhārāṇī en Śrī Kṛṣṇa en aan Hun metgezellinnen Śrī Lalitā en Śrī Viśākhā.’

*he kṛṣṇa karuṇā-sindho, dīna-bandho jagat-pate
gopeśa gopikā-kānta , rādhā-kānta namo 'stu te*

‘O mijn dierbare Kṛṣṇa, Je bent de vriend van de bedroefden en de oorsprong van de schepping. Je bent de heer van de *gopī*’s en de minnaar van Rādhārāṇī. Ik breng Je mijn respectvolle eerbetuigingen.’

*tapta-kāñcana-gaurāṅgi, rādhē vṛndāvanēśvari
vṛṣabhānu-sute devī, praṇamāmi hari-priye*

‘Ik breng mijn eerbetuigingen aan Rādhārāṇī, de Koningin van Vṛndāvana, die een huidskleur heeft als gesmolten goud. Je bent de dochter van Vṛṣabhānu en Je bent Kṛṣṇa zeer dierbaar.’

*vāñchā-kalpatarubhyaś ca, kṛpā-sindhubhya eva ca
patitānām pāvanebhyo, vaiṣṇavebhyo namo namaḥ*

‘Ik breng mijn eerbiedige eerbetuigingen aan alle *vaiṣṇava*’s, de toegewijden van de Heer. Zij zijn net als wensbomen, die alle verlangens kunnen vervullen en ze zijn vol mededogen voor de gevallen zielen.’

*śrī-kṛṣṇa-caitanya, prabhu-nityānanda
śrī-advaita gadādhara, śrīvāsādi-gaura-bhakta-vrnda*

‘Ik breng mijn eerbetuigingen aan Śrī Kṛṣṇa Caitanya en Prabhu Nityānanda, Śrī Advaita, Gadādhara, Śrīvāsa en alle anderen in de devotionele lijn.’

*hare kṛṣṇa hare kṛṣṇa, kṛṣṇa kṛṣṇa hare hare
hare rāma hare rāma, rāma rāma hare hare*

De *Bhagavad-gītā* staat ook bekend als de *Gītāpaniṣad*. Ze is de essentie van de Vedische kennis en een van de belangrijkste *upanīśads* binnen de Vedische literatuur. Er bestaan in de westerse talen natuurlijk vele commentaren op de *Bhagavad-gītā* en men kan zich afvragen of het werkelijk noodzakelijk is om daar nog een aan toe te voegen. De editie die u nu voor u heeft kan als volgt worden verklaard. Onlangs vroeg een Amerikaanse dame me of ik haar een Engelse vertaling van de *Bhagavad-gītā* kon aanbevelen. Er bestaan in Amerika, en niet alleen in Amerika maar ook in India, natuurlijk vele Engelse edities van de *Bhagavad-gītā*, maar voor zover ik gezien heb, kan van al die edities niet gezegd worden dat ze volledig gezaghebbend zijn, omdat in nagenoeg al deze edities de commentator zijn eigen mening geeft zonder daadwerkelijk door te dringen tot de essentie van de *Bhagavad-gītā* zoals ze is.

De essentie van de *Bhagavad-gītā* wordt in de *Bhagavad-gītā* zelf gegeven. Men kan het vergelijken met het volgende: als we een bepaald medicijn willen innemen, dan moeten we de aanwijzingen op de verpakking volgen. We kunnen het medicijn niet zomaar naar eigen willekeur innemen of volgens de aanwijzing van een vriend. Het moet worden ingenomen volgens de aanwijzingen op de bijsluiter of volgens de aanwijzingen van een dokter. Op dezelfde manier moet de *Bhagavad-gītā* ‘ingenomen’ of aanvaard worden volgens de aanwijzingen van de spreker Zelf.

De spreker van de *Bhagavad-gītā* is Heer Śrī Kṛṣṇa. Op elke pagina van de *Bhagavad-gītā* wordt Hij beschreven als de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods, Bhagavān. Nu is het natuurlijk zo dat het woord ‘*bhagavān*’ soms naar welk machtig persoon of welke machtige halfgod dan ook verwijst, en het is zeker zo dat Heer Kṛṣṇa hier met het woord ‘*bhagavān*’ als een zeer belangrijke persoonlijkheid aangeduid wordt. Maar tegelijkertijd moeten we weten dat Heer Śrī Kṛṣṇa de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods is, zoals bevestigd wordt door alle grote *ācārya*’s (spiritueel leraren), zoals Śaṅkarācārya, Rāmānujācārya, Madhvācārya,

Nimbārka Svāmī, Śrī Caitanya Mahāprabhu en vele andere Indiase gezaghebbende personen op het gebied van de Vedische kennis. De Heer bevestigt in de *Bhagavad-gītā* Zelf dat Hij de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods is en Hij wordt ook als zodanig aanvaard in de *Brahma-saṁhitā* en alle *purāṇa*'s, in het bijzonder in het *Śrīmad-Bhāgavatam*, dat bekendstaat als de *Bhāgavata Purāṇa* (*kṛṣṇas tu bhagavān svayam*). We moeten de *Bhagavad-gītā* daarom aanvaarden volgens de aanwijzingen van de Persoonlijkheid Gods Zelf.

In het vierde hoofdstuk van de *Gītā* (4.1-3) zegt de Heer:

*imaṁ vivasvate yogam, proktavān aham avyayam
vivasvān manave prāha, manur ikṣvākave 'bravit
evam paramparā-prāptam, imaṁ rājarṣayo viduḥ
sa kālēnha mahatā, yogo naṣṭaḥ parantapa
sa evāyam mayā te 'dya, yogaḥ proktaḥ purātanaḥ
bhakto 'si me sakhā ceti, rahasyam hy etad uttamam*

In deze verzen vertelt de Heer aan Arjuna dat deze yogamethode, namelijk de *Bhagavad-gītā*, eerst tot de zonnegod werd gesproken, die haar daarna aan Manu uitlegde en die haar op zijn beurt aan Ikṣvāku uiteenzette en dat deze yogamethode op die manier, via de opeenvolging van discipelen, van de ene spreker op de andere, werd overgedragen. Maar na verloop van tijd raakte ze verloren. Daarom moest de Heer deze kennis opnieuw geven, en deze keer was dat aan Arjuna, op het slagveld van Kurukṣetra.

Hij vertelt Arjuna dat Hij dit allergrootste geheim aan hem vertelt, omdat hij Zijn toegewijde is en Zijn vriend. Dit betekent dat de *Bhagavad-gītā* een verhandeling is die speciaal bedoeld is voor de toegewijde van de Heer. Er zijn drie categorieën van transcendentalisten: de *jñānī*, de *yogī* en de *bhakta*, of de impersonalist, de beoefenaar van meditatie en de toegewijde. De Heer vertelt Arjuna hier duidelijk dat Hij hem de eerste ontvanger van een nieuwe *paramparā* (opeenvolging van discipelen) maakt, omdat de oude verbroken was. Het was daarom het verlangen van de Heer om de grondslag te leggen voor een nieuwe *paramparā*, die zou overeenstemmen met de kennis die via de zonnegod aan anderen overgeleverd was; het was Zijn verlangen dat Zijn onderricht opnieuw verspreid zou worden door Arjuna. Hij wilde dat Arjuna de autoriteit zou worden voor het juiste begrip van de *Bhagavad-gītā*. We zien dus dat de *Bhagavad-gītā* juist aan Arjuna onderwezen werd, omdat hij een toegewijde van de Heer was, een directe student van Kṛṣṇa en Zijn intieme vriend. De *Bhagavad-gītā* kan daarom het best begrepen worden door iemand die dezelfde eigenschappen heeft als Arjuna; dat wil zeggen: hij moet een toegewijde zijn die een rechtstreekse relatie heeft met de Heer. Zodra iemand een toegewijde van de Heer wordt, heeft hij ook een rechtstreekse relatie met de Heer. Dat is een zeer uitgebreid onderwerp, maar er kan in het kort over gezegd worden dat de toegewijde op vijf verschillende manieren een relatie met de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods kan hebben:

1. Iemand kan een toegewijde zijn in passieve staat.
2. Iemand kan een toegewijde zijn in actieve staat.
3. Iemand kan een toegewijde zijn als vriend.
4. Iemand kan een toegewijde zijn als ouder.
5. Iemand kan een toegewijde zijn als minnaar.

Arjuna had een relatie met de Heer als vriend. Er bestaat natuurlijk een groot verschil tussen deze vriendschap en de vriendschap die we in de materiële wereld aantreffen, want deze vriendschap is transcendentaal en niet iedereen kan zo'n vriendschap hebben. Natuurlijk heeft iedereen een bepaalde relatie met de Heer en die relatie wordt opgewekt door volmaaktheid in devotionele dienst. Maar in de huidige toestand van ons leven zijn we niet alleen de Heer vergeten, maar ook onze eeuwige relatie met Hem. Elk levend wezen uit de vele, vele miljoenen en biljoenen levende wezens die er zijn, heeft eeuwig een bepaalde relatie met de Heer. Dat wordt *svariṇpa* genoemd. Door het proces van devotionele dienst kan men die *svariṇpa* doen herleven en dat stadium wordt *svariṇpa-siddhi* genoemd: de vervolmaking van zijn wezenlijke positie. Arjuna was dus een toegewijde en hij was verbonden met de Heer door vriendschap.

Het is belangrijk om te zien hoe Arjuna deze *Bhagavad-gītā* aanvaardde. De manier waarop hij dat deed wordt beschreven in het tiende hoofdstuk (10.12-14):

arjuna uvāca

*param brahma param dhāma, pavitraṁ paramaṁ bhavān
puruṣaṁ śāśvataṁ divyam, ādi-devaṁ ajaṁ vibhum*

*āhus tvāṁ ṛṣayaḥ sarve, devaṛṣir nāradaś tathā
asito devalo vyāsaḥ, svayaṁ caiva bravīṣi me*

*sarvam etad ṛtaṁ manye, yaṁ mām vadasi keśava
na hi te bhagavan vyaktiṁ, vidur devā na dānavāḥ*

‘Arjuna zei: Jij bent de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods, de allerhoogste verblijfplaats, de zuiverste, de Absolute Waarheid. Jij bent de eeuwige, transcendentale en oorspronkelijke persoon, de ongeborene, de grootste. Alle grote wijzen zoals Nārada, Asita, Devala en Vyāsa bevestigen deze waarheid over Jou en nu verklaar Je het me Zelf. O Kṛṣṇa, alles wat Je me gezegd hebt aanvaard ik volledig als de waarheid. Zowel de halfgoden als de demonen, o Heer, kunnen Je vorm en Je transcendentale eigenschappen niet begrijpen.’

Nadat Arjuna de *Bhagavad-gītā* van Kṛṣṇa, de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods, gehoord had, aanvaardde hij Kṛṣṇa als *param brahma*, het Allerhoogste Brahman. Ieder levend wezen is Brahman, maar het allerhoogste levend wezen of de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods, is het Allerhoogste Brahman. *Param dhāma* betekent dat Hij de allerhoogste basis of verblijfplaats is van alles; *pavitraṁ* betekent dat Hij zuiver is, onaangeroerd door materiële onzuiverheid; *puruṣaṁ* betekent dat Hij de allerhoogste genietster is; *śāśvataṁ*, oorspronke-

lijk; *divyam*, transcendentaal; *ādi-devam*, de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods; *ajam*, de ongeborene, en *vibhum*, de grootste.

Men zou nu kunnen denken dat Arjuna dit alles alleen maar uit vleierij tegen Kṛṣṇa zei omdat Hij zijn vriend was. Maar om zulke twijfels uit de gedachten van de lezers van de *Bhagavad-gītā* te verdrijven, onderbouwt Arjuna zijn lofuitingen in het volgende vers door te zeggen dat Kṛṣṇa niet alleen door hemzelf als de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods aanvaard wordt, maar ook door gezaghebbende personen, zoals Nārada, Asita, Devala en Vyāsadeva. Dit zijn allemaal grote persoonlijkheden, die de Vedische kennis verspreiden zoals die door alle *ācārya*'s aanvaard wordt. Arjuna zegt daarom tegen Kṛṣṇa dat hij alles wat Hij zegt als volkomen volmaakt aanvaardt. *Sarvam etad ṛtaṁ manye*: 'Ik aanvaard alles wat Je zegt als de waarheid.' Arjuna zegt ook dat het zeer moeilijk is om de persoonlijkheid van de Heer te begrijpen en dat zelfs de halfgoden Hem niet kunnen begrijpen. Dat betekent dat de Heer zelfs niet begrepen kan worden door personen die hoger staan dan menselijke wezens. Hoe zou een menselijk wezen Heer Kṛṣṇa dan kunnen begrijpen zonder Zijn toegewijde te worden?

De *Bhagavad-gītā* moet benaderd worden met een devotionele mentaliteit. Men moet niet denken gelijk te zijn aan Kṛṣṇa en evenmin dat Kṛṣṇa een gewone of zelfs een zeer grote persoonlijkheid is. Heer Śrī Kṛṣṇa is de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods. Volgens de uitspraken in de *Bhagavad-gītā* en die van Arjuna, die de *Bhagavad-gītā* probeert te begrijpen, moeten we dus op zijn minst theoretisch aanvaarden dat Śrī Kṛṣṇa de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods is. Met zo'n nederige mentaliteit kunnen we de *Bhagavad-gītā* begrijpen. Tenzij men de *Bhagavad-gītā* met een nederige mentaliteit leest, is het zeer moeilijk om de *Bhagavad-gītā* te begrijpen, omdat ze een groot mysterie is.

Wat is de *Bhagavad-gītā* eigenlijk? Het doel van de *Bhagavad-gītā* is om de mensheid te bevrijden van de onwetendheid van het materiële bestaan. Iedereen wordt op zo veel manieren geconfronteerd met problemen, net zoals Arjuna het moeilijk had omdat hij in de Slag van Kurukṣetra moest vechten. Arjuna gaf zich over aan Śrī Kṛṣṇa en daarom werd de *Bhagavad-gītā* gesproken. Niet alleen Arjuna, maar iedereen is vervuld van zorgen door het materiële bestaan. Ons bestaan zelf bevindt zich in een sfeer van niet-bestaan. Eigenlijk zijn we er niet voor bestemd bedreigd te worden door dit niet-bestaan. Ons bestaan is eeuwig. Maar op de een of andere manier zijn we in *asat* geplaatst. *Asat* verwijst naar dat wat niet bestaat.

Van de vele menselijke wezens die lijden, zijn er enkele die werkelijk onderzoek doen naar hun positie, wie ze zijn, waarom ze zich in deze benarde positie bevinden enz. Wie niet tot het punt komt waarop hij zich afvraagt waarom hij moet lijden en niet inziet dat hij dit lijden niet wil, maar dat hij eerder een oplossing moet zien te vinden voor al het lijden, wordt niet als een volmaakt menselijk wezen beschouwd. Het mens-zijn begint pas wanneer zulke vragen in iemands geest opkomen. In het *Brahma-sūtra* wordt dit onderzoek *brahma-*

jijñāsā genoemd. *Athāto brahma-jijñāsā*. Behalve wanneer de mens onderzoek doet naar de aard van het Absolute, wordt iedere menselijke activiteit als een mislukking beschouwd. Daarom zijn zij die zich beginnen af te vragen waarom ze lijden of waar ze vandaan komen en waar ze na de dood heen zullen gaan, geschikte studenten om de *Bhagavad-gītā* te leren begrijpen. De oprechte student moet ook een diep respect hebben voor de Allerhoogste Persoonlijkheid Gods. Arjuna was zo'n student.

Heer Kṛṣṇa daalt vooral neer om het werkelijke doel van het leven opnieuw te vestigen wanneer de mensheid dit doel vergeet. Maar zelfs dan zal er uit vele, vele menselijke wezens die ontwaken, misschien slechts één zijn die werkelijk doordringt in het begrijpen van zijn positie; voor die persoon is deze *Bhagavad-gītā* gesproken. We worden eigenlijk allemaal verslonden door de tijgerin van onwetendheid, maar de Heer is zeer genadig voor de levende wezens en vooral voor de menselijke. Met dit doel sprak Hij de *Bhagavad-gītā*, waarbij Hij Zijn vriend Arjuna tot Zijn leerling maakte.

Als vriend van Heer Kṛṣṇa was Arjuna boven alle onwetendheid verheven. Maar op het Slagveld van Kurukṣetra werd hij in onwetendheid gebracht, zodat hij Heer Kṛṣṇa vragen zou stellen over de problemen van het leven, waarop de Heer ze voor toekomstige generaties kon beantwoorden en het plan van het leven in grote lijnen kon uitleggen. De mens zou dan in overeenstemming daarmee kunnen handelen en het doel van het menselijk leven volbrengen.

In de *Bhagavad-gītā* wordt een uiteenzetting gegeven van vijf fundamentele waarheden. Allereerst wordt de wetenschap van God uitgelegd en daarna de wezenlijke positie van de levende wezens, de *jīva*'s. Aan de ene kant is er de *īśvara*, wat 'bestuurder' betekent, en aan de andere kant zijn er de *jīva*'s, de levende wezens, die bestuurd worden. Wanneer een levend wezen beweert dat het niet bestuurd wordt maar dat het vrij is, dan is het krankzinnig. Het levend wezen wordt in alle opzichten bestuurd, tenminste zolang het zich in het geconditioneerde bestaan bevindt. De *Bhagavad-gītā* behandelt dus de *īśvara*, de allerhoogste bestuurder, en de *jīva*'s, de levende wezens, die bestuurd worden. Ook worden *prakṛti* (de materiële natuur), tijd (de bestaansduur van het hele universum of de manifestatie van de materiële natuur) en karma (activiteit) besproken. De materiële kosmos bruist van verschillende activiteiten. Alle levende wezens zijn bezig met verschillende activiteiten. Uit de *Bhagavad-gītā* moeten we leren wat God is, wat de levende wezens zijn, wat *prakṛti* is, wat de materiële kosmos is, hoe het levend wezen door de tijd bestuurd wordt en wat zijn activiteiten zijn.

Op grond van deze vijf basisonderwerpen in de *Bhagavad-gītā* wordt gesteld dat de Allerhoogste Godheid of Kṛṣṇa of Brahman of de allerhoogste bestuurder of Paramātmā — of welke naam je ook kiest — de grootste is van allemaal. De levende wezens zijn kwalitatief gelijk aan de allerhoogste bestuurder. De Heer bestuurt bijvoorbeeld alle mogelijke aangelegenheden binnen de materiële natuur; dit zal worden uitgelegd in latere hoofdstukken van de *Bhagavad-gītā*. De materiële natuur is niet onafhankelijk, maar werkt onder leiding van de Allerhoogste